EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 17.9.2026
COM(2026) 495 final

Aanbeveling voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

houdende toestemming voor Griekenland om af te wijken van de in Verordening (EU) 2024/1263 van de Raad vastgestelde maximale groeipercentages van de netto-uitgaven

(Activering van de nationale ontsnappingsclausule)

Aanbeveling voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

houdende toestemming voor Griekenland om af te wijken van de in Verordening (EU) 2024/1263 van de Raad vastgestelde maximale groeipercentages van de netto-uitgaven

(Activering van de nationale ontsnappingsclausule)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad[1], en met name artikel 26,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Verordening (EU) 2024/1263, de gewijzigde Verordening (EG) nr. 1467/97 [2] en de gewijzigde Richtlijn 2011/85/EU van de Raad[3] vormen samen de belangrijkste elementen van het kader voor economische governance van de EU. Het kader beoogt gezonde en houdbare overheidsfinanciën te bevorderen, duurzame en inclusieve groei en veerkracht door middel van hervormingen en investeringen te stimuleren, en buitensporige overheidstekorten te voorkomen. Het bevordert de nationale verantwoordelijkheid en is gericht op de middellange termijn, in combinatie met een doeltreffende en samenhangende handhaving van de regels.

(2) De maximale groeipercentages van de netto-uitgaven zoals vastgelegd in een aanbeveling van de Raad overeenkomstig artikel 17, lid 1, artikel 19 of artikel 20 van Verordening (EU) 2024/1263 zijn de enige operationele referentie voor het jaarlijkse begrotingstoezicht van de lidstaten en vormen de kern van het nieuwe kader voor economische governance. De bij die aanbeveling van de Raad vastgestelde maximale groeipercentages van de netto-uitgaven leggen een begrotingsdiscipline vast voor vier of vijf jaar, op basis van een aanpassingsperiode van vier jaar die voor een bijkomende periode van maximaal drie jaar kan worden verlengd.

(3) Overeenkomstig artikel 26 van Verordening (EU) 2024/1263 biedt het kader flexibiliteit bij de toepassing van de regels in geval van uitzonderlijke omstandigheden

---

1 PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad van 7 juli 1997 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten (PB L 209 van 2.8.1997, blz. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30).

3 Richtlijn 2011/85/EU van de Raad van 8 november 2011 tot vaststelling van voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30).

waarover de lidstaten geen controle hebben en die een grote impact op de overheidsfinanciën hebben (“nationale ontsnappingsclausules”). In dat geval kan de Raad, op verzoek van een lidstaat en op aanbeveling van de Commissie op basis van haar analyse, binnen vier weken na de aanbeveling van de Commissie een aanbeveling goedkeuren, op grond waarvan een lidstaat kan afwijken van zijn door de Raad vastgestelde maximale groeipercentages van de netto-uitgaven indien i) er uitzonderlijke omstandigheden zijn waarover de lidstaat geen controle heeft, ii) die een grote impact hebben op de overheidsfinanciën van de betrokken lidstaat, iii) mits die afwijking de houdbaarheid van de begroting op middellange termijn niet in gevaar brengt. De Raad stelt een termijn voor een dergelijke afwijking vast.

(4) De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de gevolgen daarvan zijn een existentiële uitdaging voor de Europese Unie. De Commissie heeft lidstaten uitgenodigd om op gecoördineerde wijze te verzoeken om activering van de nationale ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact, ter ondersteuning van de inspanningen van de EU om tot een snelle en aanzienlijke verhoging van de defensie-uitgaven[4] te komen en dit voorstel is door de Europese Raad van 6 maart 2025 positief ontvangen.

(5) Naar aanleiding van het verzoek van Griekenland heeft de Raad op 8 juli 2025 op aanbeveling van de Commissie een aanbeveling aangenomen op grond waarvan Griekenland mag afwijken van de aanbevolen maximale groeipercentages van de netto-uitgaven voor verhogingen van de defensie-uitgaven[5]. Tijdens de periode waarin de nationale ontsnappingsclausule geactiveerd is (2025-2028), kan Griekenland de prioriteiten voor overheidsuitgaven herzien of de overheidsinkomsten verhogen, zodat aanhoudende hogere defensie-uitgaven de houdbaarheid van de begroting op middellange termijn niet in gevaar brengen.

(6) In haar mededeling van 3 juni 2026 heeft de Commissie aangekondigd dat het toepassingsgebied van de nationale ontsnappingsclausule zou kunnen worden uitgebreid om rekening te houden met de maatregelen waartoe de lidstaten na 28 februari 2026 hebben besloten en die de structurele veerkracht van het Europese energiesysteem versterken en de transitie weg van fossiele brandstoffen versnellen (hierna “maatregelen voor energiezekerheid” genoemd)[6]. Op 18 augustus 2026 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd met verdere richtsnoeren voor de lidstaten over de reikwijdte en het ontwerp van de extra flexibiliteit voor energieveiligheidsmaatregelen[7]. Om de risico’s voor de houdbaarheid van de overheidsfinanciën te beperken, blijft het bestaande plafond van 1,5 % van het bbp ongewijzigd en geldt het voor zowel de defensiegerelateerde als de energiegerelateerde flexibiliteit. Voorts mogen de begrotingskosten van energiezekerheidsmaatregelen die gebaat zouden zijn met flexibiliteit, niet meer

---

4 Mededeling van de Commissie over het opnemen van hogere defensie-uitgaven in het kader van het stabiliteits- en groeipact, Brussel, 19.3.2025 (C(2025) 2000 final).

5 Aanbeveling van de Raad van 8 juli 2025 houdende toestemming voor Griekenland om af te wijken van de in Verordening (EU) 2024/1263 van de Raad vastgestelde maximale groeipercentages van de netto-uitgaven (activering van de nationale ontsnappingsclausule) (PB C, C/2025/3965, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

6 Mededeling van de Commissie inzake het Europees Semester 2026 – Voorjaarspakket, COM(2026) 200 final.

7 Mededeling van de Commissie – Richtsnoeren voor de lidstaten inzake de uitbreiding van het toepassingsgebied van de nationale ontsnappingsclausule voor energiezekerheid (PB C, C/2026/4514, 18.8.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4514/oj).

dan 0,3 % van het bbp per jaar bedragen, terwijl de cumulatieve kosten van deze maatregelen tegen eind 2028 niet meer dan 0,6 % van het bbp mogen bedragen.

(7) Op 6 augustus 2026 heeft Griekenland bij de Raad en de Commissie een verzoek ingediend om de toepassing van de nationale ontsnappingsclausule uit te breiden met aanvullende maatregelen ter versterking van de energiezekerheid. In zijn verzoek wijst Griekenland op de gevolgen van militair optreden in de Perzische Golf, dat de energiezekerheid van Europa op lange termijn in gevaar brengt. Deze situatie is een uitzonderlijke omstandigheid waarover de lidstaat geen controle heeft en vereist een aanzienlijke verhoging van de overheidsuitgaven om de afhankelijkheid van en kwetsbaarheden in verband met ingevoerde fossiele brandstoffen te verminderen en aldus bij te dragen tot de energiezekerheid.

(8) In zijn verzoek presenteert Griekenland een eerste lijst van geplande nationaal gefinancierde maatregelen op het gebied van energiezekerheid met rechtstreekse gevolgen voor de begroting, waartoe na 28 februari 2026 is besloten en die tot doel hebben de afhankelijkheid van ingevoerde fossiele brandstoffen te verminderen en de veiligheid van Europa te versterken. De beoogde maatregelen ondersteunen investeringen in bv. fotovoltaïsche panelen, opslag van schone energie, warmtepompen en waterverwarmingstoestellen, energierenovaties van openbare gebouwen en infrastructuur, alsook verbeteringen van het spoorwegsysteem. Op basis van een voorlopige beoordeling kunnen deze beoogde maatregelen binnen het toepassingsgebied van de flexibiliteit voor energiezekerheid vallen. Deze eerste beoordeling loopt niet vooruit op toekomstige subsidiabiliteitsbeoordelingen door de Commissie. De maatregelen moeten doelgericht en kosteneffectief zijn en zodanig zijn ontworpen dat zij een maximaal effect sorteren wat betreft hun bijdrage aan decarbonisatie en/of energiebesparingen. Zo moeten de energierenovaties van gebouwen en infrastructuur voldoende ambitieus zijn, bijvoorbeeld om energiebesparingen in gebouwen te realiseren die overeenkomen met middelgrote of grondige renovaties. In voorkomend geval moet ook rekening worden gehouden met de daarmee verband houdende infrastructuurbehoeften, met name nieuwe of verbeterde netcapaciteit.

(9) De Commissie zal in het kader van haar reguliere begrotingstoezicht een beoordeling uitvoeren van de subsidiabiliteit wat betreft toepassingsgebied, additionaliteit en doelgerichtheid/kosteneffectiviteit van concrete maatregelen, en van de budgettaire gevolgen ervan, met name om de flexibiliteit van energiezekerheidsmaatregelen te bepalen waarmee rekening moet worden gehouden bij het opstellen van de controlerekening voor Griekenland en het beoordelen van de naleving van de aanbevolen maximale groeipercentages van de netto-uitgaven.

(10) Daartoe moet Griekenland tweemaal per jaar aan de Commissie verslag uitbrengen over de lijst van concrete energieveiligheidsmaatregelen die volgens het land in aanmerking komen voor flexibiliteit in het kader van de nationale ontsnappingsclausule, en bewijsmateriaal verstrekken over de subsidiabiliteit en de gevolgen voor de begroting ervan. Die regelmatige rapportage over energiemaatregelen zal deel uitmaken van het halfjaarlijkse begrotingstoezicht. De voorjaarsrapportage moet maatregelen en de begrotingskosten ervan voor het voorgaande jaar en de prognoses ervan voor het lopende jaar omvatten, terwijl de najaarsrapportage maatregelen voor het lopende jaar en maatregelen voor het volgende jaar moet omvatten die zijn vastgesteld of op geloofwaardige wijze voldoende gedetailleerd zijn aangekondigd. Dit zal de Commissie in staat stellen om in haar begrotingstoezicht rekening te houden met de concrete maatregelen ter verbetering van

de energiezekerheid, binnen de maximale jaarlijkse en cumulatieve plafonds van respectievelijk 0,3 en 0,6 % van het bbp.

(11) Deze aanbeveling komt in de plaats van Aanbeveling C/2025/3965[8].

(12) Deze aanbeveling houdt geen wijziging in van de definities van overheidstekort, overheidsschuld en netto-uitgaven, en aanverwante concepten. Op deze concepten gebaseerde gegevens moeten door Griekenland worden verzameld en gerapporteerd overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1263, Verordening (EG) nr. 479/2009 van de Raad[9] en Verordening (EU) nr. 549/2013[10].

BEVEELT HET VOLGENDE AAN:

1. Tot 2028 mag Griekenland de in Aanbeveling C/2025/661 van de Raad vastgestelde maximale groeipercentages van de netto-uitgaven overschrijden[11], voor zover de netto-uitgaven boven die maximale groeipercentages niet meer bedragen dan:

   i) de som van:

      a) de stijging van de defensie-uitgaven in procent van het bbp sinds 2024 (referentiejaar);

      b) de begrotingskosten van subsidiabele maatregelen die de energiezekerheid in de periode 2026-2028 vergroten, met een maximum van 0,3 % van het bbp per jaar en van in totaal 0,6 % van het bbp in dezelfde periode;

   ii) mits de afwijking boven de maximale groeipercentages van de netto-uitgaven in totaal niet meer dan 1,5 % van het bbp bedraagt.

2. In de jaren na 2028 mag Griekenland nog steeds afwijken van de maximale groeipercentages van de netto-uitgaven zoals vastgesteld in een aanbeveling van de Raad overeenkomstig artikel 17, 19 of 20 van Verordening (EU) 2024/1263, en mag Griekenland deze overschrijden, voor zover de netto-uitgaven boven deze maximale groeipercentages verband houden met leveringen van militair materieel waarvoor vóór eind 2028 contracten zijn gesloten en die onder het eerdergenoemde algemene plafond blijven.

---

8 Aanbeveling van de Raad van 8 juli 2025 houdende toestemming voor Griekenland om af te wijken van de in Verordening (EU) 2024/1263 van de Raad vastgestelde maximale groeipercentages van de netto-uitgaven (activering van de nationale ontsnappingsclausule) (PB C, C/2025/3965, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

9 Verordening (EG) nr. 479/2009 van de Raad van 25 mei 2009 betreffende de toepassing van het aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap gehechte Protocol betreffende de procedure bij buitensporige tekorten (PB L 145 van 10.6.2009, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/479/2014-09-01).

10 Verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie (PB L 174 van 26.6.2013, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/549/2025-09-01).

11 Aanbeveling van de Raad van 21 januari 2025 tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Griekenland (PB C, C/2025/661, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

3. Overeenkomstig artikel 22, lid 7, van Verordening (EU) 2024/1263 worden de afwijkingen van de door de Raad vastgestelde maximale groeipercentages van de netto-uitgaven die op grond van deze aanbeveling zijn toegestaan, niet als debetpost op de controlerekening van Griekenland opgenomen.

4. Met het oog op een correcte registratie van de extra uitgaven vermeldt Griekenland de actuele en geplande gegevens over de totale defensie-uitgaven (COFOG-afdeling 02), met inbegrip van defensie-investeringen (COFOG-afdeling 02 P.51), alsook de niet onder COFOG-02 vallende met SAFE-leningen te financieren uitgaven:

   a) voor de jaren 2021 tot en met jaar T-1 (met jaar T als het lopende jaar) in de verslaglegging aan de Commissie (Eurostat) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 479/2009 van de Raad;

   b) voor de jaren 2021 tot en met jaar T (het lopende jaar), in de nationale structurele begrotingsplannen voor de middellange termijn en in de jaarlijkse voortgangsverslagen overeenkomstig artikel 11, lid 1, artikel 15 en artikel 21, lid 1, van Verordening (EU) 2024/1263;

   c) voor de jaren T (het lopende jaar) en T+1 in ontwerpbegrotingsplannen overeenkomstig Verordening (EU) nr. 472/2013 van het Europees Parlement en de Raad[12].

5. Met het oog op een correcte registratie moet Griekenland voor de toepassing van deze aanbeveling in 2026-2028 aan de Commissie verslag uitbrengen over concrete maatregelen ter verbetering van de energiezekerheid. Bij de verslaglegging aan de Commissie over deze concrete maatregelen moet het door de Commissie te verstrekken rapportagemodel in acht worden genomen, met inbegrip van informatie over de stand van de uitvoering en bewijsmateriaal over de subsidiabiliteit ervan, en zij moeten op transparante en prudente wijze worden gekwantificeerd. De verslaglegging moet tweemaal per jaar plaatsvinden, in het voorjaar uiterlijk op 15 april, en in het najaar, in het kader van de ontwerpbegrotingsplannen, uiterlijk op 15 oktober.

Deze aanbeveling is gericht tot de Helleense Republiek.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

[12] Verordening (EU) nr. 472/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 21 mei 2013 betreffende de versterking van het economische en budgettaire toezicht op lidstaten in de eurozone die ernstige moeilijkheden ondervinden of dreigen te ondervinden ten aanzien van hun financiële stabiliteit (PB L 140 van 27.5.2013, blz. 1).